



## CALIFATUL TERORII ISIS, AMENINȚARE LA ADRESA OCCIDENTULUI ÎN CONTEXTUL ACTUAL

### ISIS, THE CALIFATE OF TERROR, A THREAT TO THE WESTERN WORLD IN THE CURRENT CIRCUMSTANCES

*Gl. (r) prof. univ. dr. Anghel ANDREESCU\**  
*Lect. univ. dr. Cătălin ENUȚĂ\*\**

**Rezumat:** Statul Islamic (ISIS) s-a dezvoltat rapid de la un actor regional către un actor global, amenințând securitatea lumii; amenințarea securității lumii s-a datorat eșuării statelor occidentale și a restului lumii în rezolvarea problemelor noii ordini mondiale, inclusiv ale Europei.

Pentru întreaga lume, nu numai pentru politicieni, migrația este importantă și inevitabilă. Populația Europei va scădea în continuare și numărul creștinilor din Europa va fi depășit de numărul musulmanilor.

Occidentul pare a fi muribund și nu reacționează, deși este cel mai afectat. Islamul este o religie în expansiune în timp ce creștinismul este în regres.

**Cuvinte-cheie:** Europa, migrație, luptător, terorism, amenințare teroristă, globalizare, islamizare, ISIS, Jihad, Califat, Sharia, Islam

**Abstract:** The Islamic State's rapid rise from regional to global player, threatening world security, was due to the failure of the West and the rest of the world in solving issues that turned out to be disastrous for the world order, including Europe. For the whole world, not only for politicians, migration is inevitable and important. Europe's population will continue to decrease and the overall number of Christians will be exceeded by the number of Muslims. The Western world seems to be on the verge of annihilation; yet, it does not react despite being the most affected. Islam is an expansionist religion while Christianity seems to be weaker and weaker.

**Keywords:** Europe, migration, fighter, terrorism, terrorist threat, globalization, islamization, ISIS, Jihad, Califate, Sharia Law, Islam

Încă de la apariția religiei islamice, Europa s-a confruntat din plin cu tendințele expansioniste ale triburilor arabe la început și ale Imperiului Otoman până odinioară. Trebuie să menționăm că islamul a apărut într-un context de decădere totală a Europei, cel puțin a Europei occidentale. Existau astfel doi pionieri:

\* General (Chestor de Poliție în rezervă), membru titular al Academiei Oamenilor de Știință din România, E-mail: xwx52@yahoo.com

\*\* Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”, E-mail: catalin\_cdt@yahoo.com



triburile arabe cu o religie în plină forță de exprimare, cu veleități războinice și o motivație extrem de puternică; și Europa, un continent deja bătrân, măcinat de conflicte între Apus și Răsărit, slăbit de invaziile popoarelor barbare, cu moralul la pământ.

Motivația declanșării *Jihadului* este reacție adversă a lumii musulmane față de modernitate și globalizare și nu față de valorile democratice ale Occidentului.

O amploare deosebită a acțiunilor teroriste s-a constatat după formarea Statului Islamic ISIS. Acesta a fost planul macabru al unui ofițer irakian din serviciile secrete ale lui Saddam, Haji Bakr, după invadarea Irakului. Rămas fără slujbă, ofițerul creează un grup terorist în Siria pentru a ataca mai târziu Irakul.

Revista germană *Der Spiegel*<sup>72</sup> prezintă metodele de construcție a acestei organizații teroriste, modul cum a anihilat orice altă opoziție, cum a câștigat adepți pretutindeni, cum a colectat fonduri și a antrenat populația la această idee, cum a ajuns cea mai puternică organizație teroristă din lume din toate punctele de vedere.

Toate posturile de conducere au fost ocupate de foști ofițeri din armata lui Saddam, cu funcții de conducere la acea vreme și din serviciile de informații. Există însă și o excepție, un etnic cecen, fost ofițer în Serviciile Secrete Georgiene.

ISIS se folosește de tehnologie modernă pentru a recruta oameni, pentru a colecta fonduri, a antrena populația, devenind astfel din toate punctele de vedere mai importantă ca Al Qaeda lui Bin Laden.

Statul Islamic a devenit nu doar o organizație teroristă, dar și una care și-a adaptat și exploatat la maxim noile condiții create în Orientul Mijlociu și Apropiat. A exploatat din punct de vedere religios până și ultima zi a Ramadanului în anul 2014 și a anunțat la 24.06.2014 nașterea Statului Islamic, respectiv Califatul Mondial.

De fapt, această exploatare se concretizează prin: proiect de stat, finanțare, rețele de socializare, audiență globală, profitând în același timp de haosul creat în zonă, inclusiv de Nordul și Centrul Africii, de erorile occidentalilor care au contribuit mult la dezvoltarea acestui nou stat.

ISIS a ocupat în scurt timp un teritoriu mai mare ca cel al României, devenind cea mai bogată organizație teroristă din lume, (exceptând Organizația de Eliberare a Palestinei) cea mai dotată cu armament din lume, respectiv arsenalul luat din depozitele sirienilor și irakienilor, armament de proveniență americană și rusă.

Printr-o propagandă modernă a reușit să atragă mulți luptători din armatele Irakului, Siriei, Libiei și din multe state ale Occidentului. Este cea mai bogată

---

<sup>72</sup> Loretta Napoleoni, *ISIS - Califatul terorii*, Editura Corint, București, 2014, p.10.



organizație teroristă după ce a reușit să cucerească majoritatea puțurilor de petrol din Siria și Irak.

Chiar dacă a mai pierdut din suprafața inițială de aproape 90 000 – 100 000 km<sup>2</sup>, în prezent ISIS având 70 000 km<sup>2</sup>, precum și din veniturile lunare, de la 90 de milioane de dolari la 50-60 de milioane de dolari, totuși, musulmanii văd în Statul Islamic original, primul Califat creat de profetul lor Mahomed, deci o influență deosebită în lumea musulmană.

Se poate aprecia că ISIS, ca organizație teroristă, redesenează harta Orientului Mijlociu, desenată de francezi și de britanici cu mulți ani în urmă. Deci este socotit un stat, care are un teritoriu, un steag, o conducere, guvernatori locali, o organizare ca orice stat.

Este sponsorizat masiv de Arabia Saudită, Kuweit, Qatar și alte state din zonă, precum și de bogății șeici din Golful Persic. În ciuda tratamentului brutal, barbar, al introducerii Legii Sharia, mesajul ISIS este pozitiv: ordine în dezordinea din Nordul Africii și a Orientului.

Adepti să se înroleze în armata ISIS se găsesc destui, inclusiv din Occident, din miile de jihadiști care au fost eliberați din închisorile din Egipt și din alte state. În Magrebul Islamic, ISIS are mii de simpatizanți și destui din fosta Al Qaida care s-au declarat adepti ISIS.

Primăvara Arabă a deschis Cutia Pandorei într-o zonă atât de vastă ca Orientul și Nordul Africii. Și în Europa sunt mulți adepti, mulți din Albania, Bosnia, după războaiele din 1992 - 1995 când foarte mulți mujahedini au luptat în această parte a lumii, foarte aproape de România, cu multe baze de pregătire pe care chiar Bin Laden le-a vizitat. Idem este cazul statului artificial Kosovo, nerecunoscut de România. În aceste zone din Peninsula balcanică a luat ființă Al Qaida Albă pentru ca apoi să se răspândească în toată Europa, cu preponderență în partea de vest.

Prin Legea Sharia care a fost introdusă în teritoriile cucerite, ISIS a creat panică și teroare datorită cruzimii măsurilor precum:

- decapitarea occidentalilor;
- crucificări;
- incendierea pilotului iordanian;
- oameni îngropați de vii;
- reguli drastice privind respectarea Coranului.

Toate acestea au dus la anihilarea oricărei opoziții, la câștigarea de noi adepti, aventurieri care au dorit să se înroleze în ISIS, un prestigiu mai mare ca Al Qaeda lui Bin Laden.

Mesajele pozitive către musulmani precum „*O nouă Epocă de aur a Islamului*”, au dat roade, utilizând și poleiala religioasă, mașinăria politică militară,



tacticile teroriste, o administrație a teritoriului în marea dezordine de mai mulți ani din Orient, precum cantinele volante, distribuirea electricității, repararea drumurilor, etc.

Se dorește anexarea Iordaniei, Israelului, Libanului, iar Califatul Mondial enunțat va fi din vestul Chinei și Indiei, Asia Centrală, Orientul Mijlociu și Apropiat, Nordul și Centrul Africii, Peninsula Iberică, cea Balcanică, inclusiv România.

Se poate aprecia că ISIS este un nou tip de terorism, cheia succesului fiind viteza de privatizare a terorismului față de alte organizații teroriste. La toate se mai adaugă contrabanda cu petrol, arme de tot felul, taxe pe afaceri cu o avere de peste 2 miliarde de dolari, dar și priceperea de a colabora cu liderii locali, câștigând aderența acestora cu facilități, chiar cu bani, motivarea luptătorilor ISIS, aceștia fiind plătiți, plus redistribuția bogățiilor acumulate.

S-a reușit printr-o propagandă bine pusă la punct, psihologic, să se îmbine metodele războiului modern cu cel tradițional, iar inactivii pot rămâne în condițiile în care aleg ori convertirea la islamism ori sunt executați.

Ascensiunea rapidă a ISIS, de la actor regional la cel mondial, de amenințare a securității lumii s-a datorat și eșecului Occidentului și restului lumii de a soluționa problemele dezastruoase pentru ordinea mondială, inclusiv pentru Europa.

Occidentul pare muribund și nu reacționează, deși este cel mai afectat. Islamul este o religie expansionistă iar Creștinismul este slab. Creștinarea în lumea arabă nu funcționează (vezi încercarea din Tunisia) iar numărul creștinilor scade, concomitent cu cel al creșterii islamiștilor în lume.

Menținerea migrației din statele musulmane la cote ridicate va duce la Eurabia până la sfârșitul secolului, iar numărul moscheilor va depăși pe cel al bisericilor creștine. A se vedea cazul bisericilor creștine dărâmate în Kosovo și Bosnia și construirea în locul lor a moscheilor, dar în număr dublu.

O lucrare, considerată cea mai bună privire de ansamblu asupra evenimentelor politice, rivalităților regionale și aspectelor economice din lumea arabă contemporană<sup>73</sup>, aprecia că SUA și Europa nu au acționat pentru oprirea conflictului din Siria și Irak, iar Rusia și Iranul au sprijinit pe Assad.

Războiul civil din Siria a cauzat peste 1 milion de morți și peste 11 milioane de oameni care au imigrat în Turcia, Iordania, Liban, Egipt și în final spre Europa.

De fapt refugiații din Orientul Mijlociu și Apropiat, plus Nordul Africii au imigrat sau încearcă să ajungă în Europa. Disoluția ordinii statale din Orientul Mijlociu, eșecul statului sirian, irakian sau libian a dus la retribalizarea acestor

---

<sup>73</sup> Peter Mansfield, *O istorie a Orientului Mijlociu*, Editura Humanitas, București, 2015.



state. Primăvara arabă a determinat alte câteva sute de mii de victime și milioane de refugiați.

Europolul apreciază că rata anuală de infiltrare a imigranților ilegali în Europa este de peste 500 000 de persoane pe an, rezultat al activității a peste 30 000 de traficanți de ființe umane, din care 3000 numai în Marea Mediterană.

Se apreciază că din 11 septembrie 2001, până în prezent au avut loc mai mult de 27 000 de accidente provocate de islamiștii teroriști iar ISIS ar fi infiltrat în Europa 4000 - 5000 de luptători islamiști pentru cucerirea din interior a Europei,

Chiar fostul imam Al - Bagdhadi, șeful ISIS a propăvăduit emigrarea ca pe o datorie a fiecărui musulman, pentru a cuceri Roma și a stăpâni lumea cu voia lui Allah.

*„Secolul XXI va fi secolul migrantului determinat fiind de numărul mare al migrațiilor și al formelor de migrațiune sau cel al haosului, violenței și dezordinii”<sup>74</sup>.*

În nici un caz soluția nu este aceea de a ține migrații la granița Uniunii Europene, dar nici aceea de a renunța la aplicarea fermă a legilor în domeniu, față de cei care ignoră cu bună știință normele elementare de conduită, legile și obiceiurile statelor care i-au primit și adoptat.

Se poate aprecia că valul de refugiați spre Europa reprezintă doar un început al migrației spre Occident, care se va amplifica continuu.

Costul războiului din Irak s-a ridicat la peste 4 trilioane de dolari iar statul este retribalizat. Așadar, patru state din Orientul Mijlociu au încetat să mai funcționeze ca state suverane: Libia, Yemen, Irak și Siria, iar în locul lor este un califat parțial dominat de Sharia.

În India sunt mai mulți de 100 de milioane de musulmani, în China populația asigură alte milioane, plus statele din Asia Centrală, Orient, Nordul Africii, cu o populație totală mai mare ca a Europei.

Cele patru state eșuate care totuși puteau ține pe loc populația, au dispărut și se naște întrebarea *cine va mai opri milioanele de refugiați de teama ISIS?*

S-a terminat cu ordinea și liniștea din Europa de mai mult timp. Uniunea europeană și-a subminat prestigiul și autoritatea pentru o mare perioadă de timp sau pentru totdeauna.

Gafa Germaniei, prin vocea Cancelarului, lansarea invitației pentru imigranții din orientul Mijlociu să vină în Germania și Europa a creat tensiuni grave, iar o rezolvare a problemei refugiaților se prelungește la infinit. Din toate câștigă Turcia, pe seama situației create care amenință cu deschiderea granițelor

---

<sup>74</sup> Colectiv, *Efectul migrației asupra securității României și Europei*, Editura Rao, București, 2016, p. 262.



pentru refugiați aflați în taberele acestei țări, dacă nu se vor rezolva cere cerute cu prilejul întrevederilor diplomatice, respectiv primirea în UE și ajutor financiar substanțial.

O parte din fondurile structurale ale UE din perioada 2014 - 2020 vor merge pentru refugiați, cu toate consecințele negative față de populația Uniunii. Șansele de a controla emigrația sunt minime, reduse, iar consecințele sunt dramatice. De aceea se susține că Europa este prima putere care decontează conflictul din Orientul Mijlociu. De fapt, situația creată în Orientul Mijlociu este ca o bombă cu explozie întârziată care va produce ravagii pentru foarte mulți ani.

De ce s-a lăsat surprinsă Europa la toate aceste evoluții nefaste, de ce nu a percutat atâția ani, ba chiar a contribuit la producerea acestui cataclism prin participarea la coaliția armată împotriva teroriștilor.

„Hărțile se redesenează”, aprecia un cunoscut autor<sup>75</sup>.

Ascensiunea ISIS are la bază așadar necorelările existente între superputeri, slăbiciunile UE în forma prezentă și insistențele Islamului. La toate se adaugă faptul că mulți teroriști din ISIS, proveniți din Occident sunt sprijiniți să se întoarcă în țările de unde provin, adică vestul Europei, ceea ce constituie cea mai mare primejdie pentru Europa.

Aceștia au o bogată experiență de luptă în domeniu, sunt formați să ucidă și vor constitui pericole grave pentru ordine din UE. Din informații rezultă faptul că peste 4500 de luptători ISIS se vor reîntoarce în Europa, iar valurile de migranți au constituit mijloacele, căile cele mai bune pentru acest scop. Mulți luptători ISIS sunt lăsați în adormire și așteaptă semnalul să intervină, iar mediul din Occident este tot mai prielnic pentru acțiunile islamiștilor.

Studiile întreprinse au demonstrat că musulmanii din generația a II-a și a III-a din rândul imigranților sunt tot mai puțin toleranți și integrați decât părinții sau bunicii lor, deci un eșec total în acest domeniu. Mulți s-au transformat în frustrați, nemulțumiți, exilați în cartierele mărginașe ale marilor orașe, fără serviciu, mulți dintre ei transformați în teroriști sau cel puțin sunt deja în vizorul forțelor de ordine.

De fapt, periferiile marilor orașe europene sunt pierdute de forțele de ordine, fapt dovedit de ultimele acte teroriste grave comise în Paris, Bruxelles, Malmö, Berlin, Frankfurt.

Ultimii trei papi au cerut oamenilor reîntoarcerea la religie, la rădăcinile ei, la conciliere, dar fără un efect deosebit.

---

<sup>75</sup> Paul Dobrescu, *Crizele după criză. O lume fără busolă și fără hegemon*, Editura Litera, București, 2016, p. 228.



Pe lângă actele teroriste comise în Europa ultimilor 2-3 ani, se impune și evidențierea altora care au fost asimilate de forțele de ordine și de informații, precum: Marea Britanie, 2009, de Paști se dorea în Manchester, zonele comerciale să se producă atentate teroriste grave, dar au fost dejucate de forțele de informații<sup>76</sup>. La final au fost arestate 12 persoane din Pakistan.

La fel și în anul 2010 în Londra și în alte 4 orașe din Marea Britanie și acestea dejucate.

Caz similar în Italia anului 2010, când se pregăteau atentate în locuri publice, în locuri care vizau simboluri naționale italiene, precum tentativa unui cetățean tunisian de a arunca în aer turnul din Pisa, dejucată însă la timp de forțele de ordine.

Și pe teritoriul Spaniei au existat astfel de tentative de atentat, dar care la fel au fost depistate și dejucate la timp, la fel și pe teritoriul Germaniei au fost sortite eșecului tentativele de la Frankfurt și Dusseldorf.

În sfârșit, în Europa s-a luat măsura închiderii unor moschei din Franța și Germania unde de foarte mulți ani era cunoscut faptul că aceste lăcașe de cult serveau imamilor itineranți să recruteze și să pregătească viitorii teroriști islamici.

În mai multe state ale Europei, precum Suedia, Olanda, Danemarca, bandele violente de imigranți au creat mari probleme forțelor de ordine publică. Oricum, periferiile marilor orașe europene sunt pierdute de mai bine de 8 - 9 ani de către forțele de ordine, poliția nemaiavănd autoritate, singurii care mai pot pătrunde fiind structurile de poliție militară de tip jandarmerie.

Sunt bine cunoscute gravele dezordini provocate cu ocazia sărbătorilor de iarnă din anul 2015 din marile orașe europene, precum și situația că factorul politic a tolerat aceste fapte grave cu consecințe pe termen lung.

*„Lumea se află pe punctul unui război global între civilizații, fără câmpuri de bătălie și frontiere”<sup>77</sup>.*

Referitor la strategiile antiteroriste, adică planurile de acțiune, politicile, rețelele strategice de combatere a terorismului nu se bazează în nici un caz pe concesiile. Statele lumii au adoptat căi diferite în lupta cu teroriștii; SUA și Israelul utilizează dronele, în peste 800 - 900 din cazuri au fost folosite în lupta împotriva liderilor Al Qaida și ISIS. Toate statele utilizează serviciile de informații, forțele de ordine publică, forțele speciale de intervenție.

Strategia U.E. utilizează și se bazează pe cei patru piloni, respectiv: prevenire, protecție, urmărire și răspundere, iar în acest domeniu complex, în anul 2014, Consiliul de Justiție și Afaceri Interne (CJAI) a stabilit:

---

<sup>76</sup> Cristian Barna, *Jihad în Europa în numele Califatului Terorii*, editura Top Form, București, 2016, p. 162.

<sup>77</sup> Idem



- prevenirea radicalizării și a extremismului;
- schimbul rapid de informații în domeniu;
- descurajarea;
- detectarea și stoparea călătorilor suspecti;
- investigarea și tragerea la răspundere a celor vinovați.

Europol, Eurojust și Frontex au obligații pe această linie de combatere a terorismului în timp ce doctrinele Bush - Obama nu au dus la rezultatele dorite. De fapt, nu există nici o politică de combatere viabilă a terorismului universal valabilă pentru democrație.

Fiecare măsură împotriva terorismului își are propriile sale caracteristici unice. Manualul Armatei SUA apreciază că operațiunile includ măsurile luate pentru a preveni, descuraja, anticipa și răspunde împotriva terorismului.

Pe lângă atacurile cu drone, utilizate de SUA și Israel împotriva unor lideri ai ISIS ori Hamas, au adoptat și regula de a nu discuta cu aceste organizații teroriste, nici măcar la răscumpărarea ostaticilor. De regulă, statele lumii au dezvoltat tactici de reacție rapidă și echipe de elită pentru salvarea de ostatici.

Uniunea Europeană a adoptat prin CJAI următoarele directive cu caracter obligatoriu pentru statele membre:

- schimbul de date privind pasagerii;
- utilizarea eficientă a bazei de date în spațiul Schengen.

În același timp a fost cerută și incriminarea terorismului în legislația penală națională și condamnarea strictă a acestuia precum și a tuturor acțiunilor/inacțiunilor care au legătură directă cu terorismul, respectiv:

- intimidarea, provocarea sau formarea de celule teroriste;
- facilitarea acțiunilor teroriste inclusiv finanțarea acestora.

S-au mai cerut în același timp intensificarea controalelor în spațiul Schengen și la frontierele externe, reintrodus de aproape toate statele după invazia migranților.

Pe această direcție sensibilă, Uniunea Europeană a întreprins și alte măsuri:

- sporirea capacităților Europol și Eurojust;
- adaptarea unei definiții comune a terorismului;
- mandatul european de arestare;
- atașați de securitate;
- standarde stricte privind importul, exportul și transferul de arme de foc.

SUA conduce lupta antiteroristă de pe poziții de forță, precum amenințări ferme care constau în atacuri catastrofale, spre exemplu, împotriva ISIS au adoptat raiduri aeriene concentrate dar și acțiuni de asistență umanitară în statele afectate de teroriști. Din păcate, până în prezent, cele mai multe strategii de combatere a





terorismului s-au dovedit ineficiente și se constată o neimplicare a moderatorilor din toată lumea, inclusiv a liderilor politici.

Se poate aprecia că, anumiți lideri occidentali au fost prea preocupați de revenirea economică post criză, confortul țărilor pe care le conduc, dar totodată, această disperare se poate revărsa oricând peste liniștea și bunăstarea Uniunii Europene.

Anumite politici sau strategii au fost elaborate sub impactul rutinei, al ezitării, tergiversării și eschivării, prin baricadarea într-o proprie fortăreață care pe moment doar amână ceea ce nu poate fi de fapt evitat. „*Autoizolarea este iluzia amară că lumea în care trăim se schimbă accelerat*”<sup>78</sup>. În nici un caz soluția nu este gardul de sârmă ghimpată.

Cât va fi pace în lumea islamică (va mai fi vreodată?) nu vom fi în deplină siguranță aici, în mica noastră Europă, pe care încă ne place să o mai credem creștină<sup>79</sup>. Oare pentru cât timp?

Conflictele din Orientul Mijlociu și Apropiat se prelungesc. Războaiele, conflictele locale se poartă prin intermediari; Iranul și Rusia îl sprijină pe Assad; Arabia Saudită, Kuveitul, Qatarul sprijină ISIS, iar SUA sprijină rebelii din Siria.

Așadar, asistăm la eșecul Occidentului și al restului lumii de a nu putea soluționa problema, cu consecințe dezastruoase pentru ordinea mondială, mai ales pentru Europa.

Francis Fukuyama<sup>80</sup>, aprecia că cea mai bună strategie de anihilare a teroriștilor este lupta pentru cucerirea sufletelor musulmanilor, acest lucru fiind subliniat și de Ali Laïdi<sup>81</sup>, respectiv sprijinirea lor, îmbunătățirea condițiilor de trai, pregătire, însă acest lucru durează.

Iar în ceea ce privește România, situația este la fel de nesigură, incertă, deoarece „*imperiile se întâlnesc acolo unde este și există România*”<sup>82</sup>, spunea

---

<sup>78</sup> Peter Mansfield, *O istorie a Orientului Mijlociu*, Editura Humanitas, București, 2015, p. 513.

<sup>79</sup> Manualul Armatei SUA, p. 517.

<sup>80</sup> Francis Fukuyama, născut la 27 octombrie 1952, este un sociolog și un politolog american. A urmat studii clasice la Universitatea Cornell și a obținut doctoratul în științe politice la Universitatea Harvard, cu o teză despre politica externă a URSS în Orientul Mijlociu (1981). În anii 1979-1980, 1983-1989 și 1995-1996 a fost colaborator al Departamentului de Științe Politice al Corporației RAND, iar în anii 1981-1982 și 1989 a lucrat la Departamentul de Stat al SUA. Sfârșitul istoriei și ultimul om (1991) este cartea care i-a adus notorietate internațională. A publicat numeroase studii și articole despre democratizare și politica economică internațională. În ultimii ani s-a concentrat asupra rolului culturii și al capitalului social în viața economică modernă și în tranziția către societatea informatizată.

<sup>81</sup> Ali Laïdi, jurnalist și cercetător științific, analist politico militar axat pe probleme de război și informații, dar mai ales pe terorismul islamist.

<sup>82</sup> Colectiv, *Efectul migrației asupra securității României și Europei*, Editura Rao, București, 2016, p. 353.



George Friedman<sup>83</sup>.România nu a construit o politică externă coerentă, de bună vecinătate, iar prăbușirea încrederii este evidentă.



## BIBLIOGRAFIE

- BARNA C., *Jihad în Europa în numele califatului terorii*, în Colecția Geopolitica, Editura Top Form, București, 2016;
- Colectiv, *Efectul migrației asupra securității României și Europei*, Editura Rao, București, 2016;
- DOBRESCU P., *Crizele după criză. O lume fără busolă și fără hegemon*, Editura Litera, București, 2016;
- FUKUYAMA F., *Construcția statelor. Guvernarea și ordinea mondială în sec XXI*. Editura Antet, București, 2004;
- FUKUYAMA F., *Marea ruptură. Natura umană și refacerea ordinii sociale*. Editura Humanitas, București, 2011;
- GIDDENS A., *Europa în epoca globală*, Editura Ziua, București,;
- MANSFIELD P., *O istorie a Orientului Mijlociu*, Editura Humanitas, București, 2015;
- NAPOLEONI L., *ISIS Califatul terorii*, Editura Corint, București, 2014;
- WEISS M., Hassan H., *ISIS. Armata Jihadului*, Editura Corint, București, 2016;
- WEISS M., Hassan H., *ISIS. Armata Jihadului*, Editura Corint, București, 2016.



---

<sup>83</sup> George Friedman, născut în anul 1949, este un om de științe politice și autor american. El este fondatorul companiei private de informații STRATFOR. Este autor a câteva cărți, printre care *The Next 100 Years*, *The Next Decade*, *America's Secret War*, *The Intelligence Edge*, *The Coming War With Japan* și *The Future of War*. În studii și cercetări s-a focusat inițial pe Marxism, apoi și pe conflicte internaționale, inclusiv examinarea relațiilor dintre URSS și SUA din perspectivă militară. După destrămarea Uniunii Sovietice, Friedman a studiat un potențial conflict dintre SUA și Japonia și a co-scriș cartea *The Coming War with Japan* în 1991.